

NATO 3.0 DOKTRİNİ VE KÜRESEL SAVUNMA MİMARİSİ: ANKARA 2026 NATO ZİRVESİ

TESAM Genel Başkanı
Dr. İlyas Bozkurt

TESAM Genel Başkan Yardımcısı
Dr. Yıldırım Deniz

TESAM Genel Sekreteri
Dr. Muhammet Aydoğan

TESAM Yüksek İstişare Heyeti
Prof. Dr. Hasan Köni
Prof. Dr. Veysel Bozkurt
Prof. Dr. Talat Canbolat
Prof. Dr. Hülya Kasapoğlu Çengel
Prof. Dr. Arzu Al
Prof. Dr. Okan Yeşilot
Prof. Dr. Ali Duman
Doç. Dr. Levent Ersin Orallı

TESAM NATO Çalıştayı Panelist -Konuşmacı
Korgeneral (E) Dr. Uğur Tarçın

TESAM 2026, Rapor

Tasarım
Neslihan Türkkan

Adres
TESAM Küçükbakkalköy Mah.
Kayışdağı Cad. No: 111
Ataşehir / İstanbul

Mail
tesamiletisim@gmail.com

Web
www.tesam.org.tr

Başlarken

17 Haziran 2026 tarihinde Marmara Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Tarih Bölümü Kafkasya Tarihi Anabilim Dalı ile TESAM iş birliğinde düzenlenen "NATO'nun Geleceği ve Türkiye" çalıştayında, kıymetli akademisyenler, TESAM yöneticileri, doktora ve yüksek lisans öğrencilerinin katılımıyla önemli değerlendirmeler gerçekleştirilmiştir.

Bu çalıştayın ardından; 7-8 Temmuz 2026 tarihlerinde Ankara'da icra edilecek olan **36. NATO Devlet ve Hükümet Başkanları Zirvesi** öncesinde, önemli hususlar aşağıda sunulmuştur.

NATO 3.0 Doktrini ve Küresel Savunma Mimarisi: Ankara 2026 NATO Zirvesi

1. İki Zirve Arasındaki İki On Yıllık Jeopolitik Dönüşüm

Türkiye, tam 22 yıllık bir aranın ardından transatlantik ittifakın kritik karar mekanizmasına yeniden ev sahipliği yapıyor.

- **2004 İstanbul Zirvesi:** Soğuk Savaş sonrası dönemin ruhuna uygun olarak "Genişletilmiş Orta Doğu" perspektifini ön plana çıkaran, **İstanbul İş Birliği Girişimi (İİG)** vasıtasıyla asimetrik tehditler ve terörizme odaklanan bir yaklaşıma sahipti.
- **2026 Ankara Zirvesi:** Tamamen yapısal bir kırılma döneminde toplanmaktadır. Ankara buluşması; kolektif savunmayı merkeze alan, müttefiklerin caydırıcılık kapasitesini bölgesel ölçekte tahkim etmeyi hedefleyen ve "daha güçlü bir Avrupa, daha dirençli bir NATO" felsefesine dayanan **NATO 3.0** konseptinin resmiyet kazanacağı tarihi bir dönüm noktasıdır.

2. Küresel Kırılma Hatları ve Teknolojik Dönüşüm Eksenini

Ankara'daki buluşma, Soğuk Savaş sonrasının en girift jeopolitik tıkanıklıklarının ve teknolojik çoklu kriz (polikriz) ortamının gölgesinde şekillenmektedir:

- **Bölgesel Çatışmalar ve Genişleyen Cepheleer:** 2022'den bu yana süregelen Rusya-Ukrayna Savaşı, konvansiyonel yıpratma mücadelelerinin ve kesintisiz mühimmat üretim yeteneğinin hayatiyetini yeniden kanıtlamıştır. Orta Doğu'da tırmanan Washington-Tel Aviv hattı ile Tahran gerilimi ise küresel enerji hatlarını riske atarak ittifakın güney kanadını alarma geçirmiştir.
- **Transatlantik İlişkiler ve Yük Paylaşımı:** Trump'ın Ocak 2025'te yeniden göreve gelişi, külfetlerin müttefikler arasında bölüşülmesi (burden-sharing) tartışmalarına radikal bir ivme kazandırdı. Washington, nükleer şemsiyeyi arkada tutarak Avrupalı ortakların konvansiyonel savunma hatlarını kendi kaynaklarıyla inşa etmesini talep ediyor. Lahey Zirvesi'ndeki %5'lik GSYH savunma harcaması kotasının doğrudan muharip yeteneklere aktarılması bu baskının özüdür.
- **Askeri-Teknolojik Paradigma Değişimi:** Yapay zekâ destekli komuta kontrol ağları, insansız otonom sistemlerin (SiHA/İDA) taktik sahadaki mutlak belirleyiciliği ve siber/uzay alanlarındaki rekabet, NATO askeri yapısının köklü bir modernizasyonunu kaçınılmaz kılmaktadır.

3. Zirve Programı ve Operasyonel Dinamikler

1. Gün: 7 Temmuz 2026 – Güney Ortaklıkları ve Endüstriyel

Sinerji

- **Bölgesel Diplomasi (İİG Forumu):** Dışişleri Bakanının ev sahipliğinde; Katar, Bahreyn, Kuveyt ve BAE Dışişleri Bakanları bir araya gelecek. Hedef; güney komşularıyla bağları derinleştirerek bölgeye "360 derece güvenlik" perspektifiyle yaklaşmak.
- **Savunma Sanayii Forumu (NSDIF26):** ATO Congressium'da NATO Genel Sekreteri Mark Rutte ve Türk devlet yetkililerinin katılımıyla ittifak tarihinin en geniş kapsamlı endüstri buluşması icra edilecek.
- **TUSAŞ Yerleşkesinde Gövde Gösterisi:** SSB organizasyonunda, TUSAŞ Kahramankazan tesislerinde küresel askeri heyetler için beşinci nesil muharip uçağımız KAAN, HÜRJET, ANKA-3 ve GÖKBAY gibi özgün platformlarımızın yer alacağı canlı gösteri uçuşları sunulacak.
- **Ay Yıldız Karargâhı'nda İlk Resmi Kabul:** Millî Savunma Bakanı; TSK'nın yeni modern komuta merkezi olan Ay Yıldız-Etimesgut yerleşkesinde konuk bakanlar şerefine görkemli bir ilk resepsiyon düzenleyecek.

2. Gün: 8 Temmuz 2026 – Liderler Zirvesi ve Küresel İrade

- **Liderler Oturumu(Zirve):** Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'ndeki ana oturumda 32 NATO üyesi ülkenin lideri stratejik kararlara imza atacak.
- **Küresel Ortaklar:** Ukrayna Cumhurbaşkanı, AB liderleri ile Asya-Pasifik ortakları (AP4 - Japonya, Güney Kore, Avustralya, Yeni Zelanda) zirve marjındaki kritik oturumlara dahil olacaklar.

4. Kritik Gündem Maddeleri ve İttifakın Birlik Sınavı

- **Kolektif Savunma ve Aile Fotoğrafı:** Siyasi fikir ayrılıklarına karşı transatlantik bütünlüğü göstermek adına çekilecek aile fotoğrafı eşliğinde 5. Madde'ye sarsılmaz bağlılık (unwavering commitment) en üst düzeyde teyit edilecektir.
- **Tehdit Algılamaları (Rusya ve İran):** Rusya "uzun vadeli birincil tehdit" vasfını korurken, "İran'ın hiçbir koşulda nükleer silah kapasitesine ulaşamayacağına" dair net vizyon deklarasyon metnine yansıtılacak.
- **Ukrayna İçin Destek Paketi:** Kiev yönetimine 2026 ve 2027 yılları için yıllık 70 milyar avro askeri destek taahhüt edilecek. (Bunun 30 milyar avrosu AB kredilerinden, 40 milyar avrosu ise müttefiklerin ikili anlaşmalarından karşılanıyor).
- **Yapısal Engellerin Aşılması:** Türkiye; AB savunma mekanizmalarında karşı karşıya kaldığı (Yunanistan ve GKRY kaynaklı) kurumsal vetoları, geliştirdiği ikili sanayi ortaklıkları ve ABD ile yürüttüğü doğrudan tedarik süreçleri (F110 motor satışı gibi) üzerinden esnetmeyi hedeflemektedir.

Sonuç: Yeni NATO Yapılanmasında Türkiye'nin Konumu

2004 yılının İstanbul'unda daha ziyade jeopolitik konumu ve askeri üs coğrafyasıyla bir "kanat ve istikrar ülkesi" olarak konumlanan **Türkiye**; **2026 Ankara Zirvesi'nde** bütçe kriterlerini başarıyla uygulayan (%2,33 harcama oranı ve %25'i aşan ekipman payı ile), müttefiklerinin mühimmat ve insansız sistemler alanındaki kritik üretim açıklarını kapatabilen **aktif, kurucu ve şekillendirici bir endüstriyel güç** olarak masada yer almaktadır.

Ankara Zirvesi, değişen transatlantik ittifakın önümüzdeki on yıllara sari yol haritasını çizerken, Türkiye'nin hem diplomasi masasında hem de savunma sanayii sahasındaki kurumsal ve operasyonel önemini küresel ölçekte tescilleyecektir.

Kaynakça

Tarçın, U. (2026, 5 Temmuz). NATO Ankara Zirvesi ve NATO 3.0 Doktrini üzerine değerlendirmeler, [Kişisel İletişim / Değerlendirme Notu ve TESAM & Marmara Üniversitesi çalıştayı sunum], İstanbul.

Cetin, S. (2026, 1 July). Ankara summit should mark 'delivery and implementation' for NATO, says Mark Rutte. Anadolu Agency.

<https://www.aa.com.tr/en/politics/ankara-summit-should-mark-delivery-and-implementation-for-nato-says-mark-rutte/3982894>

Milli Savunma Bakanlığı. (2026, 2 Temmuz). Haftalık basın bilgilendirme toplantısı: Ay Yıldız Müşterek Karargâh Yerleşkesi stratejik faaliyet raporu. T.C. Milli Savunma Bakanlığı Bakanlık Faaliyetleri. <https://www.msb.gov.tr>

North Atlantic Treaty Organization. (2026a, July). 2026 NATO Summit in Ankara. NATO Official Events. <https://www.nato.int/en/news-and-events/events/2026/07/overview--2026-nato-summit-in-ankara->

North Atlantic Treaty Organization. (2026b, 7 July). NATO Summit Defence Industry Forum (NSDIF26). NATO Event Programmes. <https://www.nato.int/en/news-and-events/events/event-programmes/2026/07/2026-ankara-nsdif>

SavunmaSanayi.org. (2026, 2 Temmuz). NATO Ankara Zirvesi kapsamında TUSAŞ'ta verilecek resepsiyon millî hava araçlarının gösteri uçuşlarına sahne olacak. Savunma Sanayi Haber Portalı. <https://www.savunmasanayi.org/nato-ankara-zirvesi-kapsaminda-tusasta-verilecek-resepsiyon-milli-hava-araclarinin-gosteri-ucuslarina-sahne-olacak/>

Solaker, G. (2026, 25 Haziran). NATO Ankara Zirvesi'nin gündeminde neler var? Deutsche Welle Türkçe. <https://www.dw.com/tr/nato-ankara-zirvesinin-g%C3%BCndeminde-neler-var/a-77701022>

Stoltenberg, J., & Rutte, M. (2025). NATO 3.0: Transatlantic burden-sharing and the new era of conventional deterrence. NATO Review, 72(2), 45-58.

Yılmaz, H. (2024). 2004 İstanbul Zirvesi'nden günümüze İstanbul İş Birliği Girişimi (İİG) ve NATO'nun güney kanadı stratejileri. Avrasya Dünyası Dergisi, 14(1), 89-104.

TESAM

www.tesam.org.tr